

NAGORE
IRAZUSTABARRENA
URANGA

Legezko abortuak 100 urte

Sobietar Batasuna, 1920ko azaroaren 18a. Sobieten Gobernu Zentralak abortua legeztatze deketua onartu zuen, historian lehenengoz. Handik aurrera, librea izateaz gain, doakoa ere izango zen. Urte batzuetan behintzat.

Dekretuaren bultzatzaile nagusia Aleksandra Kollontai (1872-1952) izan zen, sobietar gobernuan kargua lortu zuen lehenengo emakumea eta, une horretan, bakarra. Abortuaz gain, soldata partekatzearen edo dibortzioaren aldeko neurriak bultzatu zituen. Eta bere eragina ez zen soilik exekutiboa izan. Bere idatzietan emakumeen eskubideen eta, zehazki, legezko abortuaren aldeko oinarri teorikoa ezarri zuen, nagusiki *Emakume berria* eta *Maitasuna gizarte komunistan* lanetan. Lehen Mundu Gerraren ondorengo giroa, aldiz, aldeko eta kontrako faktore izan zen. Batetik, gerrak eta krisi ekonomikoak eraginda Errusia zaharreko biztanleria 7 milioi lagun gutxiagokoa zen, populazioaren hazkundearen aurkako neurritzat jo zitekeen abortua. Baina, bestetik, gerrak emakume askok fabriketan lan egitea eragin zuen, antolatzen hasi ziren eta indar politikoa hartu zuten horrela. Gainera Kollontai eta abortua legeztatzearen aldekoak zioten, legeztatu ala ez, emakume askok berdin abortatuko zutelako, ordura arte modu klandestinoan egiten zuten moduan. Sobietar gobernuaren neurriek eragina izan ahala, egoera ekonomikoa hobetuko zela uste zuten eta horrek abortuen eskaera murriztuko

GEORGE GRANTHAM BAIN COLLECTION

EZKERREAN, EGUNKARIA ESKUETAN, ALEKSANDRA KOLLONTAI, DUELA 100 URTE ABORTUA LEHENENGOZ LEGEZTATU ZUEN DEKRETUAREN BULTZATZAILE TEORIKO ETA PRAKTIKO NAGUSIA.

zuela, gutxi gorabehera emakumeen erdiek haurra hazteko baliabide nahikoak ez izateagatik abortatzen baitzuten. Gainera, abortua legeztatuta, ebakuntzak modu seguruagoan egingo ziren eta abortugile klandestinoek haien osasunaren kaltetan aberasteari utziko zioten.

Halaxe dio dekretuaren pasarte batek: "Azken 10 urtetan abortatzen duten emakumeen kopurua hazten ari da gure herrialdean eta munduan. Herrialde guztietako legeek gaitz horren aurka egiten du, abortatzea erabakitzen duten emakumeak eta abortuak egiten dituzten medikuak zigortuz. Horrek ez dakar emaitza positiborik. Ebakuntza klandestinitatera bultzatzen du, eta emakumeak abortugile zeken eta maiz ezjakinen biktima bihurtzen ditu".

Stalinen agintaldian, 1922tik aurrera, Kollontai korrante disidente batekin egin zuen bat. Itxuraz, beste mugarri bat jarri zuen: lehen emakumezko enbaxadorea izango zen. Praktikan, defenestratu eta erbesteratu egin zuten; beste kide batzuk baino modu "leunagoan" baztertu zuten behintzat. Eta Stalinekin bertan behera utziko zuen abortuaren dekretua ere; kasu "larrietan" soilik izango zen legezkoa abortatzea.

100 urte geroago, munduko herrialde gehienetan ez da oraindik lortu 1920ko dekretu horren parekorik. 58 herrialdetan abortua guztiz legala da emakumeak hala eskatuta; 134 herrialdeetan legezkoa da soilik egoera jakin batzuetan, emakumearen osasuna arriskuan dagoenean, adibidez; eta 5 herrialdetan guztiz debekatuta dago oraindik. ●

Enperadore fotoerrealistak

Daniel Voshart artista kanadiarra 54 erromatar enperadoreen irudi fotoerrealistak osatu ditu Roman Emperor Project ekimenaren bidez; ezkerreko irudian, Augusto (K.a 27- K.o. 14) eta Maximino Trax (235-238) enperadoreenak ikusten

dira. Voshartek Artbreeder erabili du horretarako, sare neuronalak baliatzen dituen tresna digitala, eta, horri esker, "ikasteko" gaitasuna duena. Enperadoreen milaka eskultura eta pintura hartu ditu oinarri, baina baita idatzizko erreferentzia historikoak ere. ●

